

גיליון 5
אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

דו"רחון מקוון לסיפורים קצרים

רסיסה

מה שנשאר קליכרון...

טלי סנדרו־איילון

שלומית פישר

מאיה קלופמן

עומר קפלן

אשר גל

אפי הלפרין

שיר חייק

יוסי שמחון

דבר העורכים

ניצוץ אחד בצור לבי מסתתר,
ניצוץ קטן – אך כלו שלי הוא,
לא שאלתיו מאיש, לא גנבתיו –
כי ממני ובי הוא.

ח.נ. ביאליק

והניצוץ מתניע את תהליך היצירה המתרגם לאותיות ולמילים כתובות.
את הניצוצות האלה, בתרגומם האומנותי, שלחתם אלינו. אנחנו כינסנו אותם
בגיליון החמישי של רסיסים.

אנחנו מתכבדים להגיש לכם פסיפס של יצירות העוסקות בריסיסי זכרונות וחוויות.

בתודה לכותבים המעשירים את עולמנו
ובברכה לקוראים.
תהנו מהמגוון המוצע

עדנה אפק ואילין דיין

**"רסיסים" הוא כתב עת מקוון המתפרסם בכל חודשיים.
בכל גיליון יפורסמו 8 סיפורים בלבד.**

הגהת הסיפורים והבעלות על זכויות היוצרים –

כל אלה באחריות הכותבים בלבד.

כתב העת רסיסים מאפשר במה לסיפורים ואינו אחראי לשגיאות כתיב ותחביר בסיפורים.

העבודה בכתב העת מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי
כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר
את אפשרות פרסומה בכתב העת, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום
או לאי־פרסום יצירתו בכתב העת.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

הצד השני

עומר קפלן

"אתה צריך שתהיה לך פה מראה," היא אמרה.
"למה?" שאל.

"כי מראה יכולה לעזור לך להבין מי אתה."
"אני יודע מי אני."

"באמת?" היא אמרה. אבל היא אמרה את זה לאוויר,
כאילו היא לא מאמינה לו או כאילו היא מדברת למישהו אחר.
ואז היא התלבשה, לקחה את הדברים שלה והלכה.

ביום למחרת הוא קנה לעצמו מראה גדולה ותלה אותה במרכז החדר,
ומדי בוקר היה מפנה כמה דקות על מנת לבחון את בבואתו.
בהתחלה, הוא לא ראה שום דבר מיוחד, הדמות מהצד השני של המראה נראתה חיוורת ותלושה.
אבל אחרי כמה ימים, משהו השתנה: הוא הפסיק לזהות את עצמו.
הדמות במראה הפכה ליותר-ויותר מנוכרת, בעלת מניעים נסתרים, דמות שהוא לא מבין,
דמות שהוא מתרחק מלהבין ככל שהזמן עובר. בסופו של דבר הוא תלה את המראה בחדר אחר
ושכח מכל העניין.

אבל עכשיו, בזמן שהוא חוקר את תווי פניו במראה, תווי פנים שנראו לו מוכרים ועצובים מתמיד,
הוא חזר לאירועי הלילה ההוא והבין שהוא טעה ולמרות שחשב שהיא מדברת עליו,
היא דיברה על עצמה.

הוא נכנס להתקלח וכשסיים הראי הקטן היה מכוסה באדים. משום מה, עברה לו המחשבה בראש
שהוא יגלה משהו מאחורי האדים, אבל כשניקה את המראה בכף ידו הוא התאכזב – זה היה רק הוא.

ואחר כך חשב: טוב שהיא הלכה.

הכינור אשר גל

כשחזרתי ממשחקי אחר הצהריים, מצאתי את משפחתי ואת משפחת דודי יושבות אצלנו בסלון. כולם היו רחוצים ומבושמים והאזינו לנגינת הכינור של בן דודי. הבית של דודי היה צמוד לשלנו. גם הוא היה בית ערבי שננטש בזמן המלחמה. המשפחות שלנו השתלטו על שני הבתים באותו זמן.

לאחר כמה שנים של מגורים שבהם שרצנו אצלם והם אצלנו, פרצה מריבה משפחתית ואנחנו הילדים הצטיינו לא ללכת אליהם. אני מניח שגם הם קיבלו הוראה דומה. היה גבול דמיוני שעבר בין הבתים שלא שורטט מעולם, אך כולנו ידענו שלא חוצים אותו.

יום אחד לאחר חודשים של ניתוק, פתאום נפרץ הגבול.

אף פעם לא הבנתי איך זה קורה. איך אהבה כמו שנאה, פורצת בבת אחת וללא התראה מוקדמת. צילי כינור מילאו את החדר. כולנו היינו מרותקים. הדמעות זלגו מעייני אימי ומעיני אשת דודי. מעלינו ריחפו פרפרים צהובים. הייתה זאת שעת בין ערביים והפרפרים ירו מכנפיהם ניצוצות של אור שהשאילו מהשמש הגוועת לאיטה.

מן הסתם נגינת הכינור גרמה לפרפרים להציף את החדר. אין לי הסבר אחר מדוע הגיעו דווקא לביתנו. אף פעם קודם לכן זה לא קרה. כמה דקות אחר כך ירד הלילה והודלקו עששיות.

בן דודי ארז את הכינור. הפרפרים נעלמו.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

מספרים אפי הלפרין

העשרים ושלושה ביוני אלף תשע מאות חמישים ותשע. חשכה עוטפת את הקיבוץ השלול ואלפי ריבוא כוכבים מנצנצים מעל לבית הילדים המשותף. כמעט כולם בו כבר ישנים אבל בחדר ארבע, ליד מיטתו של חתן יום ההולדת, עדיין יושבת הגננת ובידה ספר מאויר.

מה היא מתכננת לספר לילדון הנרגש שעדיין מתקשה להירדם למרות שכבר נפרד בנשיקת לילה טוב מאמו? על שלגיה היפהפיה ושבעת הגמדים? על עלי באבא וארבעים השודדים? או אולי על כיפה אדומה אחת שהולכת לבקר את סבתה החולה ובדרך נתקלת בזאב מדבר?

לא. הפעם - אחרי ה"פיפי שיניים חתושתיים" - הגיע שוב תורה של זהבה לחקור את ביתם של שלושת הדובים בזמן שהללו יצאו לטיול קצר בחיק הטבע.

ומה היא עונה כשהילד בן השש מפסיק אותה באמצע הסיפור ושואל - בעודו נועץ בה את מבטו המופתע - "אבל זהבה, למה יש לך מספר כחול על היד?"

הגננת, מופתעת גם היא, מנסה להסביר לו כמיטב יכולתה על המִשְׁהוּ הזה שעליו עדיין ממעטים תושבי מדינת ישראל הצעירה לדבר בפרהסיה. זה שבגללו ממשיכים אחדים מהם לאגור פרוטות לחם יבשות בכיסים ומתחת לכריות. זה שגורם לחלקם לסבול - גם כעשור וחצי שנים אחרי - מסיזמים בלילות. זה שבעקבותיו נולדו כאן ילדים, כמותו, שאף פעם לא יזכו לשמוע מסבם ומסבתם סיפור לפני השינה, ולעולם גם לא יפגשו את הדוד שהוריש להם את שמו.

והוא - מבין ולא מבין, ממשש באצבעותיו הקטנות את העור המקועקע של אִמָּתה השמאלית ומוסיף בקולו הציִיִּי, "גם אבא שלי עבר את השואה. הוא היה פרטיזן גיבור ויש לו אפילו צלקת גדולה ברגל".

מוצפת בזכרונותיה הקשים מנשוא מלטפת הגננת ברוך את ראשו של הילד הסקרן וחוזר אתו למיטתו הסתורה של הדובון שעל כסאו הנוח היא יושבה רק כמה דקות קודם לכן ושאת דיסתו הטעימה היא אכלה בתיאבון כה רב. ואחרי שזהבה המקיצה משנתה קופצת מבעד לחלון הפתוח כדי לברוח על נפשה וההרפתקה הקצרה מסתיימת בשלום, היא מיטיבה את שמיכתו, מאחלת לו ולחבריו המנומנמים חלומות פז ולוחשת לאזנו שאם הוא יתעורר באמצע הלילה וקצת יבהל אז שלא יבכה אלא יקרא לשמרטפית התורנית דרך מכשיר האינטרקום שתלוי במסדרון.

אני מבטיח לה שאשתדל ומסב את פני אל הקיר, והגננת שלי זהבה מכבה את האור ויוצאת חרש מהחדר.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

לנה טי

יוסי שמחון

הפרופיל שלה בטינדר אמר מעט:
נשואה ביחסים פתוחים,
לא לסיבוב שני,
לא לסטופ.
הלייק היה הדדי
ההתכתבות באתר היתה מינימליסטית, מספר נייד וזהו.
ההתכתבות בווטסאפ היתה מועטה באותה מידה.
קבענו פגישה
התרגשתי
לא בכל פעם יוצא לי להכיר נשואות.
הפרי האסור
אשת איש
היא הגיעה בזמן.
התנשקנו בנימוס על הלחי.
היה ריחוק מסויים.
כשאני נפגש איתן הן קורנות בדרך כלל
ההתרגשות שלהן פוגשת את שלי.
ארשת רצינית היתה על פניה, כמעט קודרת.
עיניה היו שקועות בחוריהן ושקיות של עייפות וחוסר שינה מתחתן.
החיוך, כשהופיע, הגיע רק עד זווית מסויימת.
היא סיפרה שבעלה יזם את הרעיון.
בלבה היא רצתה להתגרש כי הבינה שהוא לא האחד.
אבל הילדים קטנים וזה נראה כמו פתרון נכון.
סיפרה על נישואי אחותה ואמרה שכנראה הם גרועים משלה.
תהיתי ביני לביני למה להשוות איכות נישואים בין אחיות, אבל לא אמרתי דבר.
הרי מה שרצייתי היה ברור, למה להעלות דילמות?
אם זה יצליח היא תהיה הנשואה הראשונה שלי.
נפרדנו בהסכמה שתהיה פגישה נוספת.
מכיוון שגם ברגע הפרידה עוד לא נוצר החום ההדדי לא הרגשתי שיתאים להתנשק ממש.
לא יזמתי. גם היא לא.
ברכבת חזרה העליתי שוב ושוב את הסרט שרץ בראשי. משהו הפריע.
הלכתי לישון. בשש בבוקר התעוררתי ומייד נזכרתי בה. אז הבנתי.
עיניה הדועכות בחוריהן, קמטי הבכי בצדיהן, החיוך שבקושי נפתח, הכל סיפר לי דבר אחד.
היא כמהה לאהבה, נואשת לה. היא השתוקקה לדבר האמיתי. ברור שלא לסטופ.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

שנים של בדידות לצד האיש הלא נכון שבסוף קבע לה
את הגדרות - נישואים פתוחים אך לא סיבוב שני - ובעצם לקח
לעצמו רשיון להיות עם אחרות.
השאיר אותה בכלוב אך התקין גלגל שתוכל לרוץ בו כמו אוגר.
אלא שהגלגל הזה נותר רוב הזמן למטה. למרות שכל הזמן ניסתה לרוץ,
הגלגל פשוט סירב לעלות.

;;
נאלמתי לה.
לא השבתי להודעות.
ידעתי שיכולתי להסביר: את תתאהבי, את תיפגעי, הן בדרך כלל מתאהבות בי, אני לא האיש,
לא אחזיר אהבה, את תתרסקי.
נאלמתי ולאט לאט התגובות שלה דעכו.
יכולתי לדמיין את העיניים שוקעות יותר ויותר.
עד היום הן קודחות בי.

מימוזה

שיר חייק

בתמונות מהתקופה של מתחת לפני השטח אני נראית מרוכזת.
לא מחייכת כמו חברי לתמונה. לא שייכת. המבט שונה, ההבעה כמעט
מחוקה. צמחתי כמו זרע נובט המוצא בכוחות עצמו את הדרך הארוכה והקשה
מעל פני האדמה. היה לי חוש.

בתמונות שאחרי בקיעת האדמה רואים את החולשה והפחד, את החיוורון, את הביישנות
התת-קרקעית במבט שלא מסתכל לשום מקום. היתה לי סיבה לחייך, ייחוד משלי,
ולא ידעתי. "רוח צפונית קרה, לא ניתן להתקרב" אמרה ונגעה בי מישהי חדת אבחנה.
הייתי על סף עילפון, עוד מילה על שונות, שתאמר לכיווני, תכריע אותי. לא נשאר בי כוחות
לניסיון השתלבות נוסף.

אני זוכרת אותי הולכת ומתכווצת בשבילים המוכרים. אישה זקנה עצרה אותי והסתכלה עלי
בחיוך נעים. "מימוזה" היא הצביעה לעברי. הרגשתי שזו מחמאה. ההרגשה היתה זרה לי.
חום הציף אותי. דמעה מלוחה נזלה על לחיי ונגעה בשפתי. ליקקתי אותה כמו צמח שהשקו
אותו רגע לפני שיהיה מאוחר מידי. הזקנה חייכה אלי שוב והציעה לי לפתוח מילון בבית.
"תודה" לחשתי. ונפרדנו.

מאז גיל שבע-עשרה אני לא מצטלמת עם אנשים. אולי אצטלם למגדיר בוטאני.

*מימוזה המכונה גם "הצמח הרגיש" או "אל תיגע בי", הינו צמח מטפס בעל תכונה ייחודית של רגישות למגע: ברגע שנוגעים
באחד מעלעליו של הצמח הוא מתחיל להתקפל פנימה ולהסגר.
מקור השם הוא במילה לטינית שמשמעותה "התכווצות" או "ביישנות".

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

רמדאן

שלומית פישר

כל שעה באותו יום בוער בסוף חודש אייר, הלמה את שמו המוסלמי של החודש: רמדאן. חום לוהט.

החום הכבד לא מנע ממוחמד להילחם בברקנים, בגדילנים ובשאר קוצי הקיץ שכיסו את החצר שלנו. משעות הבוקר קצר ומילא שקים בקוצים, ניגב את הזיעה ולא הרשה לעצמו אפילו לגימת מים אחת. יש לו סכרת למוחמד. לכן סרב לעוגה שהצעתי לו אחרי השקיעה, כששבר את הצום עם בקבוק מים שעמד בחוץ כל היום, סיגריה וקפה שחור.

אתה יודע שאצלנו אם יש לך סכרת אסור לך לצום, אמרתי. מה שכתוב כתוב הוא השיב והצביע לשמיים. אצלנו צמים כולם. בריאים, חולים, זקנים. כולם. מגיל שש ועד שמתים. הקול שלו היה סדוק. מה אומר הרופא שלך על זה? התעניינתי. אמת, לא הייתי אצלו הרבה זמן, הודה.

מוחמד סיפר לי שאפשר לפדות יום צום תמורת שבעה עשר שקלים לצדקה. הוא ראה בתחזית שהימים הבאים יהיו חמים אפילו יותר. אם לא תהיה ברירה הוא ישלם במקום לצום. כל יום עבודה שלו שווה אלף שקלים לפחות ויש לו חמישה ילדים לפרנס. פעם היה הבן הגדול שלו בא לעזור אבל מוחמד שלח אותו לאמריקה לפני שנתיים כשהתחיל להסתובב עם שבאב שזורקים אבנים. מוחמד חיכה לגדעון, השכן שלנו מועד הבית. כל התשלום שמגיע לו עבור עבודת הגינון המפרכת, אצלו אבל גדעון התעכב וכבר החשיך לגמרי. בבית שלו בחברון, סיפר לי מוחמד, אשתו כבר מכינה את הארוחה. שרק לא יתעלף אצלי כאן בחצר. מזל שהסכים לשבור את הצום עם פיתה ושמנת שהבאתי לו. נבוך ואולי גם מופתע מהמחווה האנושית, הציע מוחמד להביא לי מתנה מחברון בשבוע הבא, כשיבוא לשתול צמחים חדשים, במקום כל הקוצים שקצר. גדעון מועד הבית בדיוק הגיע ומוחמד צרר את השטרות שקיבל בארנק המרופט שלו והציע לי למקסם חסד. "אולי את רוצה לשלוח איתי תרומה לעניים בחברון. תהיה לך זכות בשמיים."

למעטפה שנתתי לו צירפתי כרטיס ברכה. "רמדאן כארים ממשפחה יהודיה מירושלים. שתזכו לשמחה, לשפע ולשלום". תישבע לי שמי שיקבל את הצדקה שלי לא יפגע אף פעם ביהודים- הכרחתי את מוחמד להסתכל לי בעיניים כשהבטיח. מה הוא חשב עלי. אישה דתיה נשואה שככה מסתכלת בעיניים לגבר זר.

אולי מימנתי למוחמד את המונית למחסום. חמישים שקלים במזומן היו במעטפה. זה בדיוק מה שהוא היה צריך. אבל אולי איזו אלמנה בחברון, תקנה בכסף הזה פיתות וחומוס וכנפה לסעודת איפטאר מחר ואני אזכה לשמחה, לשפע ולשלום. בדיוק בסדר הזה.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

ערפל

טלי סנדרו־אילון

מילים, המון מילים עמומות, בניב בריטי נוקשה, נזרקו אל החלל, הרעידו את מימי הברכה ונעטפו בריח הכלור, שחדר לנחיריים והציף את הגוף, כמו ריח הטחב של חדר ההלבשה, כמו זיעת יריעות הגומי על הקרקע. הייתי מדמינת שאני לבד כשפשטתי את בגד הים הכחול, האחיד לכולן. הבד הלח נדבק לגוף, והשחלת הידיים תבעה פיתולי זרועות ומרפקים. התעטפתי במגבת הלבנה, האחידה, והתלבשתי תחתיה בריכוז, מקווה כמו תינוקת, שאם לא אתבונן באחרות, גם הן לא יראו אותי. אחת לחודש, התחננתי לאמא שתכתוב לי פתק, אפילו שעדיין לא קיבלתי. מיסים סוואן, תמירה וזעופה, בבגד ים כחול ומשרוקית, תמיד פתחה את הנייר המקופל בחוסר סבלנות שגרם לשקר לנוע בתוכי בפחד.

ומיסטר קולינס, המחנך שלי, צרוב בתודעה כמו תמונה מבעיתה מאיזו יצירת מופת של דיקנס. גבוה ורזה, קרח, דוקר מבט. כמו ביום ההוא שאיחרנו, אני ורוברט השמנמן. ואחרי שדקלמנו את ה"אנחנו מצטערים שאיחרנו אדוני", סכיני העיניים הכחולות שלו בחנו אותנו וחיוך קטן התפשט לו בזווית הפה. "זה בסדר", הוא חיך, ולשנינו נעצרה הנשימה. "היום אני סלחן במיוחד", המשיך, "פשוט היום יש יום הולדת למישהו שאני מאוד אוהב. אז אם תשירו יום הולדת שמח לבוב דילן, אני אסלח לכם". כבשתי פניי בקרקע ונתתי לרוברט להוביל את החרפה הזאת. הרי הוא לפחות משם, מדבר במבטא המטופש שלהם, כאילו שנתקעו להם גולות בפה.

"אָקסֶקוּז מי?" מקצה גרם המדרגות קרא אליי דוקטור הייד, סגן המנהלת. נמוך קומה ומלוכסן עיניים, הוא הזכיר לי דמות מסרט מצויר. "י...ס?" שאלתי, ובין מטחי המילים שלו, היו כמה שהבנתי. 'רולֶז!' 'אָפּ!' 'דָאן!', ירה והניף ידיו למעלה ולמטה בפראות. כששאל האם הוא קליר לחשתי 'יֵס סֶר'. הכול ברור, מלבד רוב מה שאמר. ברור שהמקום הזה לא נועד שיפקידו בו ילדים וברור שעשיתי משהו לא בסדר. אבל מה? "ומה אומרים עכשיו?" הוא תבע את ליטרת הבשר שלו. "סוֹרִי סֶר" מלמלתי בהקלה את המילים הראשונות שלמדתי שם. אלה שאומרות שזה נגמר. רק כשהוא הלך הבחנתי בכתובת השחורה על הדלת: דָאן אונְגְלי. המדרגות האלה נועדו לירידה בלבד, ואני העזתי לעלות.

"מה בשם האלוהים כל כך קשה לך?" רשף אליי מיסטר הארט, חנוט בחליפה כחולה. הוא הזיע והתנשף כאילו הוא זה שכתב את המילים ששיבשתי מול כיתה שלמה. במרכז הבמה, עירומה מאנגלית, נדרשתי לדקלם מונולוג שייקספירי שגם בעברית לא הייתי צולחת. ומול המילים המעוקמות שלי, מול הטירוף שלו, מול חיצו צחוקים ולחשושים תועים, כל מה שהצלחתי לעשות היה להביט החוצה אל השלג בחלון. הוא לא היה לבן ורך, אלא קשה וגס כמו המדים שלי. אפור כמו השמיים, שלא אפשרו אפילו לשער היכן השמש. השמש בישראל.

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

סדק מאיה קלופמן

היא אוהבת את מלתחות חדר הכושר בבחינת נביעה זעירה ומגונה כמעט של סדק בהעמדת הפנים של העולם. בין קונכייה אחת לשנייה אפשר לקלוט שם של הבהוב של נשים מקולפות, חשופות, לאתר לרגע משהו מהפעור, מהארצי והלא- אנושי, לתפוס אותו רגע לפני שהוא נדחס לתוך גרביון ארבעים דנייר ונגמר: פוסע, מהוגן לחלוטין ונטול סדקים, אל תוך המגף ואל מייבש השיער (כלומר, אל החוץ האמיתי).

גיליון 5

אוגוסט 2020, אב ה'תש"ף

חפשו אותנו גם בפייסבוק:
[/rsisim.magazine](https://www.facebook.com/rsisim.magazine)

הגהת הסיפורים והבעלות על זכויות היוצרים –
כל אלה באחריות הכותבים בלבד.
כתב העת רסיסים מאפשר במה לסיפורים
ואינו אחראי לשגיאות כתיב ותחביר בסיפורים.